

Vergaderjaar 2022–2023

34 682

Nationale Omgevingsvisie

Nr. 162

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juni 2023

Nederland is een klein land met grote ruimtelijke opgaven. In de Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening¹ van mei 2022 heb ik uw Kamer meegenomen in de noodzaak voor nationale regie op landelijk niveau om ruimtelijke keuzes met grote nationale belangen integraal te kunnen maken. Daartoe scherpt het kabinet de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) aan tot de nieuwe Nota Ruimte.

In de Voortgangsbrief regie op de ruimte en Programma Mooi Nederland² ben ik verder ingegaan op de totstandkoming van de nieuwe Nota Ruimte. De Nota Ruimte maakt gebruik van de inzichten en uitkomsten van het programma NOVEX, de Nationale Programma's en het programma Mooi Nederland. In de Nota Ruimte worden keuzes voor de korte termijn en richtinggevende uitspraken voor de lange termijn ten aanzien van de leefomgeving in samenhang gepresenteerd voor 2030, 2050 en 2100.

Als onderdeel van het proces richting de nieuwe Nota Ruimte werk ik aan een bijbehorende milieueffectrapportage (planMER) conform de Wet milieubeheer en het Besluit mer. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) vormt het plan van aanpak voor de planMER. In deze brief informeer ik u over de concept NRD voor de Nota Ruimte. Dat doe ik mede namens de Ministers van Economische Zaken en Klimaat (EZK), Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), de Ministers voor Klimaat en Energie (KenE) en Natuur en Stikstof (NenS) en de Staatssecretarissen van IenW, Defensie (DEF) en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

¹ Kamerstuk 34 682, nr. 92.

² Kamerstuk 34 682, nr. 160.

Notitie Reikwijdte en Detailniveau Nota Ruimte

De nieuwe Nota Ruimte beschrijft het integrale beleid voor de fysieke leefomgeving. De planMER brengt de effecten van dit beleid in beeld en beoordeelt ze. De eerste stap om te komen tot een planMER is het opstellen van een concept NRD. Deze wordt na de terinzagelegging definitief gemaakt.

In de concept NRD worden vier varianten op hoofdlijnen beschreven. Deze varianten zijn reële voorstelbare toekomsten die uitgaan van een aantal dezelfde bandbreedtes, zoals voor economische en demografische groei en de verschillende benodigde transitieën. De varianten zijn:

- Benutten en versterken;
- Specialiseren en concentreren;
- Diversifiëren en regionaliseren;
- Meebewegen en veranderen.

De varianten leveren niet automatisch één gewenst toekomstbeeld op voor de Nota Ruimte. De uiteindelijk voorkeursvariant wordt samengesteld uit elementen van de beoordeelde varianten. Ook deze wordt in de planMER onderzocht en beoordeeld.

De concept NRD beschrijft naast de werkwijze om tot een planMER te komen de reikwijdte (scope) en het detailniveau van de beoordeling van de varianten. Daarnaast staat in de concept NRD welke indicatoren daarvoor gebruikt worden. In het geval van de Nota Ruimte zijn die samengebracht in het Rad van de Leefomgeving. Dit Rad³ is ontwikkeld voor de planMER van de huidige NOVI en wordt ook toegepast door andere Nationale Programma's. In de Nota Ruimte breng ik de effecten, volgend uit de planMER van de diverse Nationale Programma's, in samenhang bijeen.

Vervolgproces

De concept NRD ligt ter inzage van 8 juni tot en met 19 juli 2023. Ook worden wettelijke adviseurs zoals de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie mer) om advies gevraagd.

De ontvangen zienswijzen en adviezen worden verzameld en betrokken bij het opstellen van de ontwerp Nota Ruimte en het planMER. Ik zal uw Kamer na de zomer informeren over de voortgang hiervan.

Tegelijkertijd deel ik dan met uw Kamer een zogenoemde Contourennotitie die een eerste inhoudelijke richting bevat voor de Nota Ruimte. Samen met deze notitie stuur ik uw Kamer ook het participatieplan voor de Nota Ruimte. Daarin geef ik aan hoe ik bijvoorbeeld medeoverheden, maatschappelijke organisaties en inwoners betrek bij het opstellen van de Nota Ruimte.

Ik streef ernaar om uw Kamer in het tweede kwartaal van 2024 een ontwerp Nota Ruimte en bijbehorend PlanMER inclusief passende beoordeling toe te sturen. De passende beoordeling brengt de effecten

---

³ Zie hoofdstuk 1.3.2 van de PlanMER NOVI: <https://www.denationaleomgevingsvisie.nl/publicaties/novi-stukken+publicaties/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1751863>.

van gemaakte beleidskeuzes in de Nota Ruimte op Natura 2000-gebieden in beeld. Eind 2024 verwacht ik de definitieve Nota Ruimte aan te kunnen bieden.

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
H.M. de Jonge